

6 RUDA ŚLĄSKA – OSIEDLE PRZY UL. KOŚCIELNEJ I STASZICA (O. WIELKOMIEJSKI) - ID. 205

Najważniejsze cechy lokalnych form urbanistyki i architektury:

- zachowany układ urbanistyczny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i kilkumieszkaniowej (małe domy mieszkalne) z początku XX. w., z dawną szkołą i neogotyckim kościołem parafialnym, aleją drzew przy ulicy,
- architektura o cechach regionalnych charakterystycznych dla osiedli robotniczych, o wys. do 3 kondygnacji, o dachach stromych wielospadowych, z użyciem cegły licowej i dachówki ceramicznej. W części budynków mieszkalnych manierystyczne dekoracje niderlandzkie.

1	NAZWA LFA			RUDA ŚLĄSKA – osiedle przy ul. Kościelnej
2	LOKALIZACJA			obszar wielkomiejski - GZM, Ruda Śląska – dzielnica Ruda 1, osiedle robotnicze - zabudowa przy ul. Kościelnej, Staszica, Wolności, dobrze zachowany zabytkowy zespół urbanistyczny i zabudowa osiedla patronackiego z lat 1910 – 1922 (arch. H. von Poellnitz), w zespole neogotycki kościół parafialny p.w. MB Różańcowej (1869 r.) i dawne budynki szkolne. Obszar wnioskowany jako „Park Kulturowy”
3	KATEGORIA	funkcja		mieszkalna, usługowa
		rodzaj		zabudowa miejska
		spójność obszarowa		jednorodny zespół przestrzenny z wewnętrznymi dziedzińcami, w części zabudowy stylizacja niderlandzka – manierystyczna, dobrze zachowany historyczny układ urbanistyczny i zabudowa robotniczego osiedla z grupy „Osiedli Ballestrema”
4	CECHY CHARAKTERYSTYCZNE			PARAMETRY
5	układ zabudowy, w tym linia zabudowy			zabudowa wzdłuż ulic i w kwartałach zabudowy, małe domy mieszkalne dla 4 lub 8 rodzin i budynki wielorodzinne - wielomieszkaniowe, zachowane zabudowania gospodarcze tzw. „chlewiki”
6	forma budynków	gabaryty obiektów	wysokość zabudowy	2 – 3 kondygnacje, 12 – 15 m
			proporcja, kształt bryły	budynki na planie prostokąta z ryzalitami, dachy strome
			wysokość górnej krawędzi elewacji frontowej, proporcje pomiędzy wysokością ściany (jej gzymsu lub attyki) a wysokością dachu	ok. 12 m, 1:0,2 do 1: 3,0
			geometria dachu (kąt nachylenia i układ połaci dachowych)	kat nachylenia połaci ok. 45 st., dachy najczęściej dwuspadowe, część z naczółkami, nad przybudówkami pulpitowe, w budynkach wielorodzinnych wielospadowe
			poziom posadowienia parteru	ok. 0,3 – 1,0 m

			procent przeszklenia elewacji	15 - 25 %
7	charakterystyczne elementy konstrukcyjne i zdobnicze			ściany murowane z cegły licowej, konstrukcja dachów drewniana, pokrycie dachówka ceramiczna, szczyty zdobione wolutami, indywidualny detal architektoniczny (wykusze, narożnik z rzeźbą sakralną „Męki Pańskiej” w narożniku ul. Kościelnej i Wolności), podmurówki kamienne, „wole oczka”
8	stosowane materiały wykończeniowe			cegła licówka, dachówka ceramiczna, dekoracje z betonu
9	charakterystyczne cechy elewacji budynków, w tym	kolorystyka		czerwień (elewacja ceglana), część budynków tynkowana malowana w odcieniach czerwieni
		cechy stolarki okiennej i drzwiowej: kolorystyka, podział kwater okiennych i drzwiowych, stosowane materiały		historyczna stolarka drewniana malowana na czerwono, w części wymieniona na pcv i malowana na biało), podziały kwater okien – czteropodziałowe, część wtórna, głównie dwupodziałowa
10	charakterystyczne cechy dachów budynków w tym	kolorystyka		odcienie czerwieni
		stosowane materiały		dachówka ceramiczna
11	cechy małej architektury i ogrodzeń	detal architektoniczny		detal elewacji ceglany i tynkarski, betonowe obramienia okien i drzwi, woluty, ogrodzenia murowane z bramkami
		stosowane materiały		cegła, kamień, tynki

Rekomendacje i wnioski dotyczące zachowania charakteru obszaru LFA:

Utrzymanie zachowanego układu urbanistycznego zabudowy mieszkaniowej z początku XX. w. reprezentującego architekturę o cechach regionalnych charakterystycznych dla osiedli robotniczych. Utrzymanie funkcji mieszkalnej i usługowej w zabudowie o charakterze jednorodnego zespołu przestrzennego z wewnętrznymi dziedzińcami. Zachowanie zabudowań gospodarczych tzw. „chlewików”. Utrzymanie zabudowy wzdłuż ulic i w kwartałach zabudowy, małe domy mieszkalne dla 4 lub 8 rodzin i budynki wielorodzinne – wielomieszkaniowe od 2 do 3 kondygnacji, budynki na planie prostokąta z ryzalitami, dachy strome, dwuspadowe; w budynkach wielorodzinnych wielospadowe. W elewacji utrzymanie koloru czerwieni ceglanej. Ujednolicenie stolarki okiennej w jednym (czerwonym) kolorze i z czteropolowym podziałem. Utrzymanie dachów w odcieniach czerwieni. Rekomendowana dachówka ceramiczna.

Ryc. 34. Ruda Śląska - osiedle przy ul. Kościelnej - (Os. Ballestrema) - dobrze zachowany układ urbanistyczny i zabudowa mieszkaniowa robotniczego osiedla patronackiego.

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Obszary zabudowane wyróżniające się LOKALNĄ FORMĄ ARCHITEKTONICZNĄ (LFA)

Ryc. 35. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej (Osiedle Ballestrema), zabudowa mieszkaniowa przy ul. Staszica. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 36. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, zabudowa mieszkaniowa. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 37. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, widok z ul. Staszica na dawną szkołę dla dziewcząt (obecnie Muzeum Miejskie). (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 38. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, podwórko z zabudowaniami gospodarczymi. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 39. Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, budynek mieszkalny w narożniku ulic Wolności i Kościelnej z kaplicą „Męki Pańskiej”. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 40. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, wykusz w elewacji budynku wielorodzinnego. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 41. Ruda Śląska – osiedle przy ul. Kościelnej, widok z wewnętrznego dziedzińca na budynki mieszkalne. (fot. A. Grzybowski)

Ryc. 42. Ruda Śląska – budynek mieszkalny przy ul. Staszica, neobarokowa dekoracja ściany szczytowej.
(fot. A. Jadach Sepioto)

Ryc. 43. Ruda Śląska – budynek mieszkalny przy ul. Kościelnej. (fot. A. Jadach Sepioto)